

Kladno, 26. 1. 2020

Základ kázání

Proto jsem také bez váhání přišel, když jste pro mne poslali, a nyní se ptám, jaký jste k tomu měli důvod.“ Kornélius odpověděl: „Jsou to právě tři dny, co jsem se v tuto chvíli modlil ve svém domě odpolední modlitbu, a náhle stál přede mnou muž v zářícím rouchu a řekl: „Kornélie, Bůh vyslyšel tvou modlitbu a ví o tvých dobrých skutcích. Vyprav posly do Joppe a povolej odtud Šimona, kterému říkají Petr. Bydlí v domě koželuha Šimona u moře. Hned jsem tedy pro tebe poslal a ty jsi ochotně přišel. Nyní jsme tu všichni shromážděni před Bohem a chceme slyšet vše, co ti Pán uložil.“ A Petr se ujal slova: „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé. (Sk 10, 29-35)

Zamyšlení

Hned v úvodu desáté kapitoly čteme o setníkovi Korneliovi, že je důstojníkem pluku. To je trochu přehnané. Titul setník napovídá, že jde o velitele zhruba stačlenného vojenského útvaru. A to v dnešním měřítku vojenských jednotek odpovídá spíše rotě než pluku. Ale to není podstatné. Hlavní je, že tento důstojník je představitelem římské okupační armády. Působil v izraelském přístavním městě Cezarej. A byl to pohan. Jsou to hned dva důvody, aby ho Izraelci neměli v oblibě. Bible ho ale představuje jako bohobojného člověka, který se často modlil. V té době křesťanství bylo spíš sektou, která se ještě nevymanila úplně ze židovského vlivu. I u učedníků, Petra nevyjímaje, vidíme, jak dělí lidi na věřící (vyvolený lid) a na pohany. Přesto křesťanství přitahovalo i pohany, a to je případ Kornelia. Ten měl vidění. Anděl mu řekl, aby poslal své lidi do Joppe pro Šimona Petra, významného vůdce a mluvčího křesťanské sekty.

Sám Petr měl vidění, v době, kdy k němu už mířili poslové od Kornelia. Nějaký hlas mu řekl, aby zabil všechny druhy živočichů a jedl. Petr odvětil, že ještě nikdy nejedl nic, co poskvrňuje a znečišťuje. Ale hlas se ozval znovu: „Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté.“ Petr třikrát odmítl, a třikrát slyšel stejnou odpověď: “Co Bůh prohlásil za čisté, nepokládej za nečisté.” Po vidění dorazili poslové od Kornelia. Petr ještě přemýšlel o svém vidění, když mu Duch řekl: „Jsou tu tři muži a hledají tě; sejdi hned dolů a bez rozpaků s nimi jdi, neboť já jsem je poslal.“ Na tohle navazuje text, který jsme slyšeli, a který je dle církevní tradice na dnešní neděli.

“Petr tedy sešel dolů k těm mužům a řekl: „Já jsem ten, kterého hledáte. Proč jste za mnou přišli?“ Oni mu vysvětlili, kdo a proč je poslal. Vydal se s nimi na cestu. Tento příběh ukazuje na počátek misie mezi pohany, na neuvěřitelné působení apoštolů mezi nežidy. Mnozí brali nově vznikající křesťanské hnutí jako obdobu reformovaného židovství. To znamená, že bylo určené hlavně Židům, a když se chtěl přidat nějaký pohan, musel přijmout základní židovské učení. Teď vidíme, že všechno je jinak. Ve vidění duch nabádá Petra, aby porušil židovský zákon zakazující jíst živočichy považované za nečisté, aby vešel do domu pohanů a navázal s nimi kontakt.

Hlavní myšlenka celého příběhu zní: Mně však Bůh ukázal, abych si o žádném člověku nemyslel, že styk s ním poskvrňuje nebo znečišťuje... „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé.”

Něco podobného říká apoštol Pavel v epištole Galatským: “Není už rozdíl mezi židem a pohanem, otrokem a svobodným, mužem a ženou. Vy všichni jste jedno v Kristu Ježíši. (Ga 2,28) Díky Ježíšovi si všichni lidé jsou před Bohem rovní. Není to maličkost, zbořit zdi,

překonat hranice a kázat evangelium neomezeně. Právě hranice a různá omezení byly základem židovské víry. Umožnily jim budovat vlastní identitu a odlišit se od ostatních.

“Mně však Bůh ukázal, abych si o žádném člověku nemyslel, že styk s ním poskvřuje nebo znečišťuje” Petrova slova jsou součástí křesťanského základního učení, zní jako šitá na míru liberálně smýšlejícím křesťanům a církvím. Křesťané nejsou jedinými pravými a skutečnými vyvolenými. A ostatní, jako např. Židé, muslimové, buddhisté nejsou mimo dosah Boží milosti. Nemáme právo soudit a rozhodovat, kdo patří kam. Vidění připravilo Petra na to, co následovalo. Vidění ho nekárá, není o tom, co si o sobě myslí, nýbrž o tom, co si myslí o druhých a jak se na ně dívá. A je to možná více o tom, aby se nebál navštívit pohana a vojáka Kornelia. Boží cesty jsou nevyzpytatelné, nikdy nevíme, koho nám Bůh pošle do cesty.

Jak to tak bývá v Bibli, jedna dobrá rada adresovaná jednomu, platí pro všechny. Službou pohanům neztratíte nic. Všichni jste moje děti, jsem s vámi, jsem také s ostatními, všichni jste mi drazí. Všem jsem poslal svého Syna, a za vás všechny zemřel. Nejste všichni stejní, každý je jiný. Ale rozdíl není synonymem zla.

Setkání Petra s Korneliem je střet dvou rozdílných světů, které se doposud vyhýbaly. Je to svět mocných a bezmocných, pohanů a židů, nadřazených a podřazených. Každý z obou světů má dost důvodů, aby se s druhým nesešel. Petr by to nedělal, protože Kornelius je pohan. Kornelius by to nedělal, protože sám je představitelem nadřazené moci. Když se oba sešli, byl to důstojný pán Kornelius, kdo se poklonil Petrovi. Tím jen ukázal, že o Bohu toho opravdu moc neví. Právem mu Ho přichází zvěstovat Petr. Petr jej přinutil vstát a řekl: „Vstaň, vždyť i já jsem jen člověk.“

První lekce pro Kornelia, klaníme se jenom Pánu Bohu, ne lidem, ani těm, které nám Bůh posílá. Zvěstovatelé evangelia nejsou hierarchicky výše postavení než posluchači. Věřící se učí, že pohané nejsou podlidé, a pohané se učí, že věřící nejsou polobozi. I Petr je jen člověk a má své slabosti. Kdysi zapřel svého Pána, teď má privilegium být prvním apoštolem, který zvěstuje evangelium pohanům, dřív než Pavel získal titul apoštola pohanů.

Setkání s Korneliem má lekci také pro Petra. Že není apoštolem jen vyvolených, protože Bůh skrze Ježíše posunul a zmínil hranice vyvolenosti. Často si kladu otázku, zda křesťanské církve fungují správně. Struktura práce i v našich evangelických sborech je zaměřena dovnitř, na interní konzum. Neměli bychom vyrazit do ulic a zvěstovat evangelium těm, kdo ho potřebují také slyšet stejně jako my? Když přemýšlíme o tom, jak to máme dělat, jsme bezradní. Když řešíme možnosti, aby se lidé o nás dozvěděli více, vyvolává to diskusi plnou neshod. Výsledkem je matná prezentace. Jsme všude, nejsme nikde. Nebo jsme tady, ale hlavně pro sebe a ne pro ostatní. Lidé nevědí, co křesťané dělají, když se v neděli scházejí v kostelích. A když vycházíme po našich shromážděních ven, nikdo neví, kde jsme byli, co jsme zažili, protože si to necháváme pro sebe. Možná si říkáme, že kdo nás chce navštívit, cestu si najde. Ale jsou známé zkušenosti lidí, kteří se odváží do kostela až po setkání mimo kostel. Z toho plyne poučení, že naše působení nemůže být limitováno zdmi našich kostelů.

Dokáže někdo odložit svoje křesťanství, svoji víru? Je možné být někde za sebe, říci já teď nejsem věřící Pepa, ale jenom Pepa? Když jsem nastoupil do svého prvního působení v Horních Vilémovicích, začali se mi ozývat lidé, kteří nebyli ze sboru ani z církve a chtěli se mnou mluvit jako s farářem. Připadal jsem si jako pracovník v nějaké poradenské firmě. Byl jsem z toho zmatený a v rozpacích. Naslouchat, nenaslouchat, přijmout, nepřijmout? Neodpovědět, nebo odpovědět slušně, že mám tady svůj sbor, své lidi, svoji práci? Musel jsem

to konzultovat s těmi, kdo nás vedli při vikariátu, zvláště když se mi ozývali i lidé, se kterými jsem se pastoračně stýkal při vikariátu v Brně a myslel jsem si, že po vikariátu se zaměří na svého faráře.

Tehdy mi odpověděl kolega Pavel Pokorný (PS), že si musím zvykat na to, že i když jsem vilémovický farář, jsem hlavně farář a to je pro lidi rozhodující. Dodal, že neexistují prostorové, ani časové hranice. To znamená, že nemohu, ani po osmi pracovních hodinách, jen tak odložit farářování.

To vám na fakultě nikdo neřekne. Ale znáte to, ve všech oborech lidské činnosti se najdou věci, které se člověk naučí až v praxi.

Ani Ježíš neřekl svým učedníkům všechno, co je čeká. Spoustu věcí se museli naučit za pochodu, nebo aspoň byli varováni těsně před tím, než museli jednat. A tak se Petr dozvěděl ve vidění, že o tom, co se smí jíst a co ne, co je čisté a co není čisté, rozhoduje Bůh a ne my. Přeneseno na lidi, žádný člověk není zakázán, každý má právo slyšet evangelium, má-li o to zájem, bez rozdílu národnosti, ras, a myslím si, že i bez rozdílu náboženského příslušenství. Bůh nikomu nestrání. Rozhodující je Petrův závěr: “v každém národě je mu (Bohu) milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé.” Amen